

2022RGW50-01

DATUM	2-2-2022
AAN	Provinciale Staten
VAN	Gedeputeerde Van Essen
ONDERWERP	Beantwoording openstaande vragen over RVS na cie. RGW 19-01-2022 MET bijlage Inhoudelijke reactie PARK-brief

In de bespreking van de Regionale Veenweiden Strategie (RVS) Utrechtse veenweiden in de Commissie RGW van 19 januari jl. heeft de gedeputeerde toegezegd enkele vragen via een memo schriftelijk te beantwoorden. Hieronder vindt u onze beantwoording.

U heeft ook kunnen zien dat de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit op 26-01-2022 een advies aan u heeft gestuurd (met afschrift aan GS) over die RVS Utrechtse veenweiden. Als bijlage bij dit memo treft u een inhoudelijke reactie op dat advies aan.

Vraag 1 (vraag van CU): Voorgesteld wordt om voor passieve en actieve waterinfiltratiesystemen (PWIS en AWIS) eenzelfde gelijke eigen bijdrage te vragen van de agrarische ondernemers, in plaats van onderscheid te maken tussen passieve en actieve waterinfiltratiesystemen, respectievelijk. €500 /ha en €750/ha zoals nu in de RVS is aangegeven. Zodat de hoogte van de eigen bijdrage niet bepalend is voor de keus van PWIS of AWIS. Hoe kijkt gedeputeerde daar tegen aan? Is gedeputeerde bereid dit in de RVS aan te passen?

Antwoord: Wij zijn bereid dit aan te passen, zodat de eigen bijdrage gelijk is voor beide opties. Dit heeft als voordeel dat er voor boeren geen financiële drempel is bij de keuze daartussen. De keuze wordt dan in overleg met waterschap en provincie gemaakt op inhoudelijke gronden. Omdat actieve waterinfiltratiesystemen veelal een beter effect hebben op de reductie van de CO₂eq-emissie uit de veenbodems en het afremmen van de bodemdaling, zal er dan waarschijnlijk vaker gekozen worden voor een systeem met AWIS dan voor PWIS. Dit betekent wel uiteindelijk hogere kosten voor de provincie. De kosten van AWIS zijn immers ca tweemaal zo hoog als die van PWIS (resp. €6000-3000 per hectare). Dit betekent dat we voor het beschikbare bedrag minder hectares maatregelen kunnen nemen. Overigens kan een systeem met PWIS altijd omgezet worden naar een systeem met AWIS.

Verder kan AWIS mogelijk negatieve effecten hebben op de waterkwaliteit. Dit is gebiedsafhankelijk en zal via monitoring nauwlettend gevolgd worden. Ook heeft AWIS een grotere watervraag dan PWIS, wat meer vraagt van het watersysteem. Wanneer AWIS op grote schaal wordt toegepast kan dit een knelpunt vormen. Bij het oplossen hiervan hebben de waterschappen samen met het Rijk een belangrijke rol. Het raakt uiteindelijk de nationale verdeling van het water over Nederland. Zie ook Programmalijn 2 in de RVS: een robuust en klimaatbestendig watersysteem (hoofdstuk 7).

Vraag 2: In de RVS is aangegeven dat er €30,5 mln. beschikbaar is vanuit de provincie. In het beantwoorden van de technische vragen voor de commissievergadering van 19-01 is aangegeven dat u verwacht dat ca. eind 2023 dit budget geheel is uitgeput en dat vanaf dan aanvullende rijksmiddelen noodzakelijk zijn. Twee vragen naar aanleiding hiervan:

- **2a (VVD): Stopt u met alles als dat eerste geld op is en er geen extra geld gekomen is?**
- **2b: (SP/SGP): Hoe gaat u om met de reeds beschikbare 30,5 miljoen? Wat is hiervan de stand van zaken en op welke wijze worden deze middelen ingezet?**

Antwoord 2a: We starten alleen onderzoeks- en monitoringprojecten en gebiedsprocessen waarvan we weten dat ze binnen het beschikbare budget gerealiseerd kunnen worden. Het effect dat we daarmee bereiken is blijvend, in termen van onderzoeksresultaten of gerealiseerde reductie van uitstoot van broeikasgassen. Mocht het Rijk onvoldoende budget beschikbaar stellen, dan temporiseren we het aantal nieuwe gebiedsprocessen dat we per jaar starten. Dat betekent dus dat de doelen niet in 2030 worden gehaald. Indien het Rijk in het geheel geen extra financiële middelen beschikbaar stelt, wat zeer onwaarschijnlijk is gezien de afspraken binnen het Klimaatakkoord, dan ontstaat er een nieuwe situatie en komen we bij u terug. Overigens is het voornemen om voor de RVS nog een uitvoeringsagenda op te stellen met daaraan gekoppeld jaarplannen. Een eventuele prioritering kan jaarlijks opgenomen worden in het jaarplan.

Antwoord 2b:

De 30,5 mln. t/m 2023 is als volgt opgebouwd:

- Provinciale middelen, structureel: € 12 mln.,
- Provinciale middelen, incidenteel: € 0,5 mln. als cofinanciering bij de projecten van de Regio Deal Groene Hart
- Rijksmiddelen (Impulsgelden veenweiden): €18 mln.

Begroting Bodemdaling 2020-2023 (in Meuro)	Begroting		Regiodeal	
	provincie	Impulsgelden	(t.e.m. 2022)	Totaal
Gebiedsprocessen	9.3	18		27.3
Onderzoek en innovatie	1.75		0.5	2.25
Exploitatiekosten van het programma	0.95			0.95
Totaal	12	18	0.5	30.5
Uitgaven, verplichtingen en gereserveerd Bodemdaling 2020-2023 (in Meuro)	Begroting		Regiodeal	
	provincie	Impulsgelden	(t.e.m. 2022)	Totaal
Gebiedsprocessen	2.9	11.5		14.4
Onderzoek en innovatie	1.16		0.5	1.66
Exploitatiekosten van het programma	0.25			0.25
Totaal	4.31	11.5	0.5	16.06

Hierboven is in een tabel aangegeven hoe de gelden verdeeld zijn over de activiteitengroepen qua begroting (boven) en qua uitgevoerde en concreet geplande zaken (onder). Deze tabel is o.a. gebaseerd op de begroting van de €12 mln. provinciaal beschikbare middelen zoals aangegeven in het Uitvoeringsprogramma bodemdaling provincie Utrecht 2020-2023 (door uw Staten vastgesteld op 30 sept 2020). In 2021 zijn vanuit het Rijk de Impulsgelden veenweiden erbij gekomen waarover we u geïnformeerd hebben via een Statenbrief (kenmerk 2020RGW99-01). Via een memo/addendum hebben we u daarna nog nader over de inzet van deze impulsgelden geïnformeerd (zie memo/addendum met kenmerk 2020RGW99-02).

Met deze beschikbare middelen zijn we in een flink aantal polders al volop aan de slag gegaan. De afgelopen twee jaar hebben we waar mogelijk het onderwerp bodemdaling toegevoegd aan al lopende gebiedsprocessen, zoals die in Groot Wilnis Vinkeveen en bij de kavelruil Kamerik-Harmelen. Daarnaast hebben we, samen met gebiedspartijen, onderzocht of er mogelijkheden zijn voor nieuwe gebiedsprocessen in enkele andere gebieden (o.a. in de Waardassackerpolder met aangrenzend polder Botshol/Nellestein (gemeente Ronde Venen) en polder Zegveld-Noord met aangrenzend de polders Ooster- en Wester Zegveld en polder Rietveld (gemeente Woerden).

De reeds uitgevoerde betalingen in de periode 2020 t/m 2021, de huidige verplichtingen en reserveringen tellen samen op tot een bedrag ca €16 mln van de beschikbare €30,5 mln. Hierdoor resteert er nog €14,5 mln. Voor de gebiedsprocessen is een bedrag begroot van €27.3 mln. Na aftrek van alle uitgaven, verplichtingen en reserveringen resteert daarvan nog een bedrag van €12,9 mln. (27,3-14,4) voor nieuw te starten gebiedsprocessen. Onder de kosten van de gebiedsprocessen vallen in bovenstaande tabel de maatregelen tegen bodemdaling en de proceskosten om die te kunnen nemen.

Zoals in de RVS is aangegeven is voor het behalen van de doelen een intensivering van de aanpak en een schaa sprong nodig. M.a.w. we gaan komende jaren boven op de al lopende gebiedsprocessen nog een aantal nieuwe gebiedsprocessen starten, voor zover het budget toereikend is. Uitgaande van de resterende middelen (€12,9 mln) kan er ca 2000-4000 ha waterinfiltratiesystemen aangelegd worden (PWIS dan wel AWIS) boven op de plannen die reeds zijn uitgevoerd of in voorbereiding zijn. De verwachting is dat hierdoor eind 2023 het beschikbare budget, zoals nu opgenomen in de begroting geheel uitgeput dan wel verplicht of gereserveerd is.

Vraag 3 (JA 21): Gedeputeerde Van Essen gaf tijdens de RGW-vergadering van 19 januari betreffende de RVS aan dat de CO2-uitstoot gehalveerd gaat worden tegen 2030, 0.12 Mton reductie van een 0.25 Mton uitstoot. Echter lees ik op pagina 22 van de RVS dat de uitstoot van broeikasgassen van Utrechtse veengronden jaarlijks 0.36 Mton bedraagt. Zijn de eerdergenoemde getallen van 0.12 en 0.25 Mton ook op jaarbasis of is dat voor de gehele periode tot 2030? Want zo niet, dan komen we niet aan een reductie van 50%.

Antwoord: De jaarlijkse uitstoot van 0.36 Mton (op blz. 22) is een bruto getal, gebaseerd op de ligging van de veengebieden zoals die op de bodemkaart staan. In het oppervlak daarvan zijn ook erven, sloten, wegen, dijken en natuurgebieden meegenomen, die in werkelijkheid geen veen zijn (zie blz. 26 van RVS), dat scheelt zo'n 20%. Ook zijn er veengebieden die niet onder het Klimaatakkoord vallen: gebieden, namelijk waar het peil van het oppervlaktewater niet beheerst kan worden (omdat er door de hogere ligging geen wateraanvoer mogelijk is) en gebieden met dun veen (minder dan 40cm). Als dit allemaal weggelaten wordt, is de jaarlijkse uitstoot 0.25 Mton.

Dat we de 0.36 noemen, komt omdat we ook een vergelijking willen maken met de landelijke cijfers, waar met al de genoemde factoren geen rekening gehouden is. Feitelijk gaat het hier om bruto-netto getallen.